

Tamatta inuunerinnerulersinnaatitaallutalu nammineq aalajangiisinnaatitaavugut

Siullertut Orpigaq illuutaani nuannersumik isumasioqatigiillutalu ataatsimeersuarsinnaagatta qutsavigerusuppakka – aamma piareersarluarsimaneranut kiisalu isumasioqatigiinnerup ataatsimeersuarnerullu ingerlanerani suliaanut annertuumut qujarusuppunga.

Peqatigiiffiit aamma isumassarsiorfiulluartumik aamma kajumissaarnartumik kisianni aamma attortinnartumik saqqummiisunut qujarusuppunga.

Ilissilu illoqarfimminngaanneersut sineriammiillu ungasittuminngaanneersut aggersimanissinnut qujanaq. Ullumikkut maaniissinnaagassi pingaaruteqangaarpoq. Taamaallaammi ataatsimoornitsigut, attaveqatigiinnitsigut tapertareqatigiinnikkullu allannguisinnaavugut, nalunngilarpummi allannguutissat pisariaqartut, taakkuuppullu Naalakkersuisoq Mimi Karlsenimit, Niisimit, Ombudsmandimit, Tiliuimit aamma allanit ujartorneqartut. Aaqqiissutit, innuttaasumut, inummut ataasiakkaamut iluaqutaasut nassaarissavagut. Aaqqiissutit, kikkut tamarmik nammineq aalajangiisinnaanermut qulakkeerinnittussat.

Taamaattumik ullumikkut Naalakkersuisoq Mimi Karlsen peqataasinnaammat aamma pingaaruteqangaarpoq. Tamanna nuannaarutigaaarpot. Tamatumani paasivarput susassaqarfik pingaartikkaa aamma aaqqiissutissanik nassaarniarnermi suleqatiginnikkusuttoq.

Nunatsinni innarluuteqaraluaanniluunniit nammineq aalajangiisinnaatitaaneq qulakkeertussaavarput. Innarluutillit pillugit isumaqatigiissut atsiorderatigut pisussaaffilernikuuvugut. Iliuusissatut pilersaarut suliarineqarpoq. Angusarerusutani tamatumani aningaasaliissutigineqartussanit aalajangerneqarumaarpoq, Nunatsinni inuit innarluutillit naligiissitaalernissaannik qulakkeerinnineq qanoq anguneqarumaartiginersoq. Innarluutillit pillugit politikki inuit isiginnittariaasiannik innarluutillillu pillugit paasinnittariaatsimik ersersitsipput. Taamaattumik apeqqtinngorpoq – inuiaqatigiittut inuit innarluutillit qanoq isiginerigut? **Kissaatigaarput inuiaqatigiit kikkunnut tamanut tikikkuminartuunissaa?** Atuarfinni, ilinniarfeqarfinni; illuutini, umiarsuatsinni, timmisartoqarfitsinni tikikkuminartuuneq akuutitsinerlu qulakkiissavarput. Tamatta naligiippugut. Nunarput inuuffigissavarput nuannaarluta ilorrisimaarlutalu.

Aqqut suli takeqaaq. Ullumikkulli siullertut alloriartariaqarpugut. Tamannami aamma naatsorsuutigilluinnarparput. Aamma taamaattoqarsinnaavoq.

Pingaarnertut aqqivigineqarsinnaasoq tassaavoq inunnik sullisseriaaseq. Nunatsinni ajornartorsiutigut annerpaartaat amerlanertigut tassani sorlaqarput. Aamma tamanna sullissit ataasiakkaat akisussaaffiginngilaat. Aqqissuusaanermi ajornartorsiutimiippoq. Ajornartorsiut pimoorusassaavoq. Pisariaqarpoq Naalackersuisut aamma Inatsisartut aqqiissutissiornissaat. Aqqiissutissat piffissami qanittumut aamma ungasissumut tunngassapput.

Ullumikkut – maannakkoqqissaaq – inoqarpoq pisariaqartitaminnik ikiorserneqanngitsut – ikiorserneqarnissartillu pisinnaatitaaffigivaat. Taakkununga sunniuteqarpoq. Aseruutaasinnaavoq. Qanigisaanut sunniuteqarpoq. Ilaqutariinnik avissaartuutitsivoq. Aamma inuiaqatigiinnut pitsaanngitsumik sunniuteqarpoq, naammanngitsumimmi ikiorserneqarneq pissutsinut ilungersunartunut soorlu nikallungarujussuarnermik, annilaangarujussuarnermik, avinnermik, angerlarsimaffeerunnermik – aamma imminut toqunnermik kinguneqartarpoq.

Ikiortissamik pisariaqartitsineq ilungersunarpoq. Ilungersunarneruvorlu utaqqilluni, misileeqqeqattaarluni – amerlanertigullu arlaannaatigulluunniit ikiorserneqassanani – naak tamanna pisinnaatitaaffigaluarlugu. Ilaat nakkaannartarput. Allat ikiorserneqarneq eqqortoq piumallugu illoqarfimmu allamut nuuttarput. Angerlarsimaffitsik, ilaquuttatik attaveqaatitik qimattariaqalertarpaat.

Iluatsinngitsumik sorsuuteqaraluernerup kingunerisarpaa amerlasuut nunatsinniit kajumissuserinngisamik nuuttarnerannik.

Inuiaqatigiittut akuersaarsinnaanngilarput Nunarput tamanut inissaqartitsinngimmat.

Ikiorneqannginnerup aamma kingunerisarpaa inuup innarluutillip avataaniittunut sunniuttarnera. Ilisimagaangatsigummi asasatta ilaat nuanniilliortoq arlaannarpulluunniit nuannarineq ajorpaa.

Ikiorserneqaraannilu – ikiorserneqarneq amerlanertigut amigartarpoq. Ikiorserneqarneq pisariaqartitamut inummullu ataasiakkaamut tulluarneq ajorpoq. Tamattami assigiinngitsuuvugut - qujanartumik.

Inunnut tulluurtunik inuiaqatigiinnik ineriartortitsissaagut. Inuit – innarluuteqarnerat pissutiginnarlugu - karsinut aalajangersimasunut iliorarneqassanngillat.

Ullumikkut Nunavumiit, Danmarkimiit aamma Norgemiit saqqummiisunik tusagaqassaagut.

Nunavummi inuit inuiaqatigiinni akuujunnaarsimasut inuiaqatigiinnut uteqqinnissaat qulakkeerumallugu aaqqiissutinik nassaartoqarsimavoq. Innarluutinik suussusersisarneq utaqqineqarneq ajorpoq, ikiuinerlu aallartinneqartarluni. Aaqqiissutinik siuaasatsinni nassaartoqarsimavoq– utoqqaat tusarnaarneranni taamanilu qanoq iliortarsimanerannik paasiniaalluni.

Norgemi inuit innarluutillit pillugit aaqqiissutissanik nassaartoqarsimasoq tusarparput, taamaasilluni inuit ataasiakkaat ulluinnarni iliuusererusutaminnik iliuuseqarsinnaangorsimapput.

Tusarparput Danmarkimi angajoqqaat innarluutilimmik meerartallit angerlarsimaffimmi sungiusartarneq inatsisinngortissimagaat, tamatumalu kinguneraa meeqqat ineriartornissaannik, naleqarnerusumik nammineersinnaanerulernermillu qulakkeerinnissimasoq.

Innuttaasoq suleriaatsimi uteqattaartinneqassanngilaq. Taamaattumillu ilissi ikiortiserivassi, ullullu ingerlanerani tusarnaaquassi ilisimasassinillu takorluukkassinillu avitseqatigeqqullusi. Paasissutissat, misissuinerit aamma iliuusissatut pilersaarutit utaqqisinnaanngilavut. Maannakkut aallartittariaqarpugut. Ataatsimoorutta, ajornartorsiutillu nassuerutigigutsigit aatsaat iluatsissinnaavoq – innuttaasorlu peqatigalugu illuanut mumisitsisinnaavugut.

Neriutigaara isumassarsiumaartusi, ullumikkullu ilissinnut saqqummiunniakkavut tusarnaarneratigut aaqqiissutissanik nassaarnissassinut kajumissuseqalerumaartusi– ataatsimoorlatalu aaqqiissutissanik nassaarumaartugut taamaalilluni suleriaaseq innuttaasumut ikiuisinnaanngornissaa qulakkeerlugu.

Maanna Thorkild KNIPK-meersup aamma Cecma Niik-minngaanneersup peqatigiiffiit isumasioqatigiinnermi aalajangiiffigisassatut siunnersuutiliarisimasaat Naalackersuisumut Mimi Karlsenimut tunniutissavai.